Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID en GEZIN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: De herziening van de Vlaamse Gezondheidsdoelstelling 'de Vlaming leeft gezonder in 2025'.

Samenvatting

In de loop van 2022 werd de gezondheidsdoelstelling 'de Vlaming leeft gezonder in 2025' en het bijhorende strategisch plan herzien en aangevuld met drie nieuwe thema's.

De herziene gezondheidsdoelstelling luidt: Tegen 2025 leeft de Vlaming gezonder op vlak van gezond eten, sedentair gedrag, lichaamsbeweging, tabak, alcohol, drugs, val- en fractuurpreventie bij ouderen, geestelijke gezondheidsbevordering en preventieve mondzorg.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Situering binnen de Beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding 2019-2024

2.2 SD We voeren een thematisch preventief gezondheidsbeleid
2.2.1. OD We realiseren 'Gezonder Leven' en zetten daarbij in op fysieke en mentale gezondheid met aandacht voor een gezonde omgeving.

Beleid voeren via gezondheidsdoelstellingen blijft een prioriteit, conform de aanbevelingen van de Wereldgezondheidsorganisatie en andere internationale gezondheidsorganisaties zoals het European Centre for Disease Control and Prevention. De gezondheidsdoelstelling 'De Vlaming leeft gezonder in 2025' en het bijhorende strategisch plan worden, waar relevant, verbreed en verdiept.
Bij het 'verbreden' kunnen ook andere gezondheidsthema's, die vooral betrekking hebben op gezondheidsbevordering, worden opgenomen. Een goede mondhygiëne wordt een nieuw thematisch onderdeel van de gezondheidsdoelstelling 'De Vlaming leeft gezonder in 2025' waarbij we focussen op kinderen (via afspraken met de scholen) en mensen die verblijven in residentiële zorgsettings (kinderen, jongeren, ouderen) en inzetten op het bereiken van kwetsbare groepen. We kunnen hiervoor mondhygiënisten inschakelen.

2.2.2 OD We investeren in gerichte preventie van suïcide en geestelijke gezondheidsproblemen
We maken ook werk van een kwalitatief preventiebeleid binnen geestelijke gezondheid (ggz) met bijzondere aandacht voor kinderen, jongeren en ouderen. Daarbij onderzoeken we de mogelijkheid om een gericht preventiebeleid met outputmeting te voeren. Op basis van wetenschappelijk onderzoek ontwikkelen we een methodiek voor de introductie van stressbeheersing vanaf de kleuterklas. Preventie van GGZ-problemen is ook Health in All Policies. We gaan na hoe we maatregelen kunnen nemen om in verschillende levensdomeinen (werk, onderwijs, …) in te grijpen met het oog op het voorkomen van psychische problematiek. Voor zover nodig wordt dit afgestemd op een interministeriële conferentie.

3.1 SD Kwaliteit
3.1.1. OD We ondersteunen in samenwerking met het VIKZ, en voor de eerste lijn ook met VIVEL, voorzieningen bij het meten van de kwaliteit van zorg en dienstverlening.

Zowel in de thuiszorg als de residentiële ouderenzorg optimaliseren we het geneesmiddelenbeleid en dringen we de overconsumptie van geneesmiddelen, in het bijzonder met betrekking tot antibiotica, slaapmiddelen, antidepressiva en antipsychotica, verder terug. We bestrijden polymedicatie. We hebben ook aandacht voor specifieke thema's zoals ondervoeding en valpreventie.

Situering binnen het Preventief Gezondheidsbeleid

Het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid voorziet het formuleren van Vlaamse gezondheidsdoelstellingen voor preventie. In 2016 werd op basis van de gezondheidsconferentie preventie een nieuw strategisch plan opgesteld met daarin de gezondheidsdoelstelling, de preventiestrategieën om die te realiseren en het budgettair kader hiervoor.

De nadruk lag vooral op het formuleren van Vlaamse gezondheidsdoelstellingen rond Voeding en Beweging en rond Tabak, Alcohol en Drugs. Er werd gekozen om, vanuit het belang van een facettenbeleid, in te zetten op een beleid gericht op belangrijke levensdomeinen (settings) zoals gezin, vrije tijd, onderwijs, werk, zorg en welzijn en buurt en lokale gemeenschap. De subdoelstellingen werden dan ook geformuleerd op het niveau van verschillende settings. Zo wordt een geïntegreerd beleid gerealiseerd waarbinnen verdieping en verbreding mogelijk wordt. Om dit te realiseren werd het bijhorende strategisch plan opgesteld met preventiestrategieën om dit doel te bereiken.

In het strategisch plan werd vermeld dat een verbreding naar andere thema's of gezondheidsdoelstellingen mogelijk zou zijn. Inmiddels is een tussentijdse evaluatie van de Vlaamse gezondheidsdoelstelling 'De Vlaming leeft gezonder in 2025' afgerond en daaraan gekoppeld ook de herziening waarmee er drie nieuwe thema's toegevoegd worden aan het strategisch plan. De drie thema's zijn: val- en fractuurpreventie bij ouderen, preventieve mondzorg en geestelijke gezondheidsbevordering.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Op 9 januari 2023 werd door de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin een advies geformuleerd over het voorstel van de herziening van de gezondheidsdoelstelling en het strategisch plan "De Vlaming leeft gezonder in 2025".

Zie bijlage 1: Advies Vlaamse Raad herziening strategisch plan.

Inspectie van Financiën

De Inspectie van Financiën verleende op 28 maart 2023 een gunstig advies betreffende de herziening van de gezondheidsdoelstelling.

2. INHOUD

De gezondheidsdoelstelling 'De Vlaming leeft gezonder in 2025' werd in 2016 geformuleerd met als doel de Vlaamse burger tegen 2025 gezonder te helpen leven op vlak van de thema's voeding, beweging, tabak, alcohol en drugs. Verbreding naar andere thema's werd gedurende 2021 en 2022 voorbereid en uitgevoerd voor de thema's geestelijke gezondheidsbevordering, val- en fractuurpreventie en preventieve mondzorg.

De herziening van de overkoepelende gezondheidsdoelstelling werd gerealiseerd door middel van een participatief traject van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid samen met de partnerorganisaties voor de betreffende thema's: Expertisecentrum Val- en fractuurpreventie Vlaanderen (EVV), Vlaams Instituut Mondgezondheid (Gezonde mond) en het Consortium Geestelijke Gezondheidsbevordering (een consortium bestaande uit het Vlaams Instituut Gezond Leven en The Human Link). Het resultaat van deze herziening is de toevoeging van de drie thema's aan de overkoepelend gezondheidsdoelstelling, een overzicht van bijhorende acties (op basis van bestaande en gevalideerde methodieken per subdoelstelling) en nieuwe proces- en gezondheidsindicatoren.

Dit proces en de resulterende methodieken en indicatoren werden vervolgens voorgesteld aan het werkveld in april 2022 via een infosessie met vragensessies per thema. De geleerde lessen uit de infosessie voor het werkveld werden ook verwerkt in het voorstel van de herziene gezondheidsdoelstelling: 'De Vlaming leeft gezonder in 2025'.

Zie bijlage 2: Herziening strategisch plan de Vlaming leeft gezonder in 2025.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De herziening van de Vlaamse gezondheidsdoelstelling en het bijhorende strategisch plan, de Vlaming leeft Gezonder in 2025, is budgetneutraal. De budgetten voor het uitvoeren van de bestaande en gevalideerde acties binnen subdoelstellingen liggen reeds vast in o.a. de beheersovereenkomsten met de verschillende partnerorganisaties.

Het begrotingsakkoord werd bekomen op 5 mei 2023.

B. ESR-TOETS

n.v.t.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand van de Vlaamse overheid, zodat het akkoord van de minister, bevoegd voor de interne dienstverlening van de Vlaamse overheid, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorliggend besluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

De opvolging van de gezondheidsdoelstelling en de preventiestrategieën loopt verder zoals voorheen, maar dan met inbegrip van de aangevulde gezondheidsthema's. Na afloop van de gezondheidsdoelstelling in 2025, wordt een eindevaluatie van de doelstelling en het bijhorende strategische plan voorzien.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

Om akkoord te gaan met de herziening van de gezondheidsdoelstelling 'de Vlaming leeft gezonder in 2025' en het bijhorende strategisch plan dat wordt aangevuld met de thema's geestelijke gezondheidsbevordering, val- en fractuurpreventie en preventieve mondzorg. De herziene gezondheidsdoelstelling luidt: Tegen 2025 leven we gezonder op vlak van gezond eten, sedentair gedrag, lichaamsbeweging, tabak, alcohol, drugs, val- en fractuurpreventie bij ouderen, preventieve mondzorg en geestelijke gezondheidsbevordering.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde Crevits